Azərbaycan. - 2024.- 23 iyun. - № 129. - S. 7.

Ekoloji problemlərin həlli COP-la məhdudlaşmamalıdır

Bahadur İmanquliyev

COP29-un bu ilin noyabında Azərbaycanda keçirilməsinə qərar verilməsi belə qəti qənaətə gəlməyə imkan verir ki, ölkəmiz qlobal təbii problemlərin həllində nəinki aparıcı dövlətlərdən geri qalmır, hətta ekoloji tədbirlərə fəal qoşulan ölkələrin ön sırasındadır.

Xəbər verildiyi kimi, bu günlər BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) ilə əlaqədar yaradılmış Təşkilat Komitəsinin dördüncü iclası keçirilmişdir. Bildirilmişdir ki, sonuncu iclasdan keçən müddət ərzində COP29 üzrə tədbirlər planına uyğun vacib addımlar atılır. Hazırda Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında ölkəmiz iqlim dəyişmələri ilə qlobal mübarizədə nümunəvi liderlik nümayiş etdirir. Dövlət başçısı müxtəlif çıxış və müsahibələrində Azərbaycanın COP29 üzrə fəaliyyətinin əsas istiqamətlərini təyin edən mövzulardan danışır, inkişaf etməkdə olan kiçik ada dövlətlərinin iqlim dəyişmələri kontekstində üzləşdikləri problemlərin həllini ölkəmizin prioritet vəzifələrindən biri kimi dəyərləndirir.

Ötən müddət ərzində COP29 heyəti tərəfindən müxtəlif səviyyədə çoxsaylı məhsuldar görüşlər və məsləhətləşmələr keçirilmiş, COP29-dan gözləntilərlə bağlı müzakirə olunan mövzular ətrafında konsensusun formalaşdırılması istiqamətində ciddi addımlar atılmışdır. Ekologiya və təbii sərvətlər naziri, COP29-un müəyyən edilmiş Prezidenti Muxtar Babayev nəzərə çatdırmışdır ki, konfrans çərçivəsində Azərbaycan tərəfindən COP29-la bağlı bir sıra tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulur. COP29-un baş danışıqçısı, xarici işlər nazirinin müavini Yalçın Rəfiyev isə noyabrda Bakıda keçiriləcək iqlim sammiti ilə bağlı COP29 sədrliyinin baxış və strategiyasını təqdim etmiş, həmçinin bu ilin iqlim diplomatiyasının prioritet və gündəm mövzularını açıqlamışdır. O, həmçinin ambisiyaları artırmaq istiqaməti üzrə COP29 baş danışıqçısı "Milli Müəyyənləşdirilmiş Töhfələr" (NDC) və "Milli Uyğunlaşma Planları" (NAP) üzrə iddialı planlar və hədəflər təqdim etmək üçün tərəflərin açıq gözləntiləri olduğunu qeyd etmişdir. Y.Rəfiyev bu sənədlərin təqdim edilməsinin Paris Sazişinin "Gücləndirilmiş Şəffaflıq Mexanizmi" çərçivəsində cari ildə nəzərdə tutulan ilk "İkiillik Şəffaflıq Hesabatları" ilə tamamlanacağına diqqət çəkmişdir.

Ümumiyyətlə, Azərbaycan iqlim böhranının problemlərini həll etmək istiqamətində tərəflərin göstərdiyi həmrəylik ruhunu yüksək qiymətləndirir. Ölkəmiz, həmçinin tərəfləri Bonn Konfransı çərçivəsində yeni iqlim maliyyəsi hədəfi üzrə danışıqlarda mümkün olduğu qədər mövqelər arasındakı fərqləri aradan qaldırmağa və mövcud seçim variantlarını azaltmağa çağırır. Azərbaycanın mövqeyi belədir ki, bu sahədə uğurun təmin edilməsi üçün COP prosesindən kənarda da fəaliyyət göstərmək lazımdır. Qlobal maliyyə institutları, həmçinin G7 və G20 kimi birliklər gələcək görüşlərində bunu nəzərə almalıdırlar.